

Länsstyrelsen
Västerbotten

Yttrande

1 (2)

Datum
2022-08-18

Ärendebeteckning
405-3176-2022

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss om betänkandet Startlån till förstagångsköpare av bostad (SOU 2022:12)

Er beteckning: Fi2022/01201

Länsstyrelsens yttrande

Länsstyrelsen Västerbotten tillstyrker remissförslaget och instämmer med att det är svårt att ta sig in på den ägda bostadsmarknaden med rådande bostadsbrist och höga bostadspriser.

Kommentarer till utredningen redovisas nedan.

Avsnitt 8 Startlån för förstagångsköpare

Administration av startlånet

Länsstyrelsen hade önskat en beskrivning över hur jämställdhetsperspektivet beaktas av att befintliga bolåneaktörer ska administrera startlånet.

Utredningen föreslår att startlånet ska administreras av befintliga bolåneaktörer i stället för att bygga upp en statlig organisation för startlån. Utredningen menar på att det inte är tids- eller kostnadseffektivt att lånet administreras av en statlig organisation. Det är säkerligen sant, men risken med detta är att det i stället riskerar att bli väldigt ojämnt över landet. Att ansvaret för ett statligt startlån dessutom läggs över på de befintliga bolåneaktörer som vill erbjuda detta kan också riskera att bli diskriminerande beroende på var i landet du bor samt vem du är som person.

Avsnitt 11 Konsekvensanalys

Stigande bolåneräntor

Länsstyrelsen hade önskat en mer genomgående konsekvensanalys av stigande bolåneräntor.

Till följd av en hög inflation i Sverige så ökar nu räntorna. Hur kommer en stigande bolåneränta påverka förstagångsköpare med startlån? I

utredningen framkommer det att förstagångsköpare med startlån har sämre motståndskraft mot räntehöjningar än förstagångsköpare utan startlån. En extra känslig grupp är ensamstående vårdnadshavare. Ett startlån ökar dessutom belåningsgraden på bostaden.

Överskuldsättning

Länsstyrelsen hade önskat en mer genomgående konsekvensanalys av risken för överskuldsättning.

Svenskarnas skuldsättning har ökat kraftigt de senaste åren. Till dem som löper störst risk att inte kunna betala sina skulder hör unga vuxna. Förutom personligt lidande för individen skapar överskuldsättning stora samhällsekonomiska kostnader. Det pågår just nu ett regeringsuppdrag om att motverka riskfylld kreditgivning och överskuldsättning.

Allmänna synpunkter

Gynnar inte de svagaste grupperna på bostadsmarknaden

Ett startlån gynnar inte de svagaste grupperna på bostadsmarknaden som inte på egen hand kan skaffa sig en bostad på marknadens villkor, till exempel de som inte uppfyller kravet på kreditprövning eller har svagare ekonomi och inte kan beviljas startlån. Det är inte heller säkert att individer med medelinkomst har möjlighet att nyttja startlånet. Det råder brist på hyresrätter med rimliga hyror som kan täcka behovet för de grupper på bostadsmarknaden som inte har möjlighet till ett ägt boende. Utredningen har inte haft i uppdrag att föreslå åtgärder som säkerställer en social bostadsförsörjning, trots det saknar vi åtminstone förslag och resonemang kring hur denna målgrupps rättigheter kan stärkas framöver.

Svårt att nyttja startlånet på landsbygden

Bostadssökande som vill investera i en ny bostad på landsbygden kan få begränsade möjligheter att nyttja startlånet. Det är redan idag svårt att få låna till bostadsbyggande på landsbygden. Mer åtgärder behövs för att stimulera bostadsbyggandet på landsbygden.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helene Hellmark Knutsson med länsråd Lars Lustig som medverkande och handläggare Sandra Bingebo som föredragande.

I beredningen av ärendet har även ytterligare sakkunniga inom social hållbarhet medverkat.